

Hírlevél 2009/27-28.

www.sinkatax.hu

A jó számlatükör titkai

Először is nézzük meg, mit vár el a Számviteli törvény ebben a kérdésben, mert ez fogja behatárolni a mozgásterünket a számlatükör „cégre szabása” során!¹

Szakmabelieknek ez nem újdonság, de az ismétlés a tudás legközelebbi nőrokona, így nem lesz hiábavaló...

Az Szt. 161.§-ában rögzítettek szerint, a kettős könyvvitelt vezető gazdálkodók az egységes számlakeret előírásai alapján számlarendet kötelesek készíteni.

A számlarend segíti a könyvvezetési kötelezettség teljesítését és ezzel a törvényben előírt beszámoló elkészítését, összeállítását. A számlarend része a számviteli politikának, bár önmaga is számviteli szabályzat.

A Számviteli törvény részletesen előírja a számlarend kötelező tartalmát.

A vállalkozások számlarendje két részből áll: a számlatükörből és a szöveges számlarendből.

A számlatükör az egységes számlakeret alapján tartalmazza emelkedő számlaszám sorrendben a vállalkozónál alkalmazott főkönyvi számlákat, vagyis minden alkalmazásra kijelölt számla számjelét és megnevezését. Azaz, ha valamely számlának az adott vállalkozásnál nincs szerepe, azt nem kell felvenni a számlatükörbe.

A szöveges számlarend az egyes számlákhoz kapcsolódó magyarázatokat tartalmazza, azaz lényegében olyan, mint egy formanyomtatvány, vagy bevallás kitöltési útmutatója. Nagyon fontos, hogy azoknak a számláknak a tartalmát részletesen magyarázza a számlarend, amelyek tartalma megnevezésük alapján nem egyértelmű.

A számlarendnek ki kell térnie az egyes főkönyvi számlák és az analitikus

---

¹ Hasznos szakmai segítség ennek során a Verlag Dahhöfer Kiadó által kiadott könyvecske, a „100+1 tipp a számviteli törvény alkalmazásához”. Szeretettel ajánlom minden kollégának e kiadványt.

nyilvántartások kapcsolatára és az adataik egyeztetésének módjára is.

A szöveges számlarendnek tartalmaznia kell továbbá az egyes számlák értékét növelő és csökkentő tételek jogcímeit, azaz azokat a gazdasági eseményeket, amelyeket az adott számlára kell könyvelni, valamint az érintett számla más számlákkal való kapcsolatát is. Ehhez kapcsolódnia kell a számlarendben rögzítetteket alátámasztó bizonylati rendnek is.

Lényegében arról van szó, hogy olyan útmutatót, „kisokost” kell összeállítanunk, amely az egyes számlákhoz kapcsolódóan megadja az odakönyvelendő gazdasági eseményeket, valamint azok kontírozását is.

Igaz, hogy az Szt. nem írja elő kötelező jelleggel a bizonylati szabályzat összeállítását, de a számlarendre vonatkozó előírások között a bizonylati szabályzattal kapcsolatos előírások is vannak. Szóval a sorok közt olvasva kiderül, hogy mégis csak kell az a fránya bizonylati szabályzat.

Összefoglalva tehát a számlarenddel kapcsolatos alapkövetelmények az alábbiak:

- feleljen meg az egységes számlakeret előírásainak,
- segítse a számviteli politika maradéktalan érvényesítését,
- szerkezete, tagolása, szöveges része legyen világos, egyértelmű és áttekinthető,
- segítse a belső és külső ellenőrzés megbízhatóságát,
- adjon alapinformációkat az elemző tevékenységhez, biztosítsa, hogy az információk valamennyi érdekelt részére időben, kellő részletességgel, megbízható és valós tartalommal rendelkezésre álljanak.

A pénzügyminisztérium munkatársai összeállítottak egy számlatükört, amelyet felhasználhatunk a vállalkozásunk számlarendjének kialakítása során, de azt természetesen a cégünk sajátosságait is figyelembe véve kell adaptálnunk. A szövege számlarendet pedig mindenképpen a vállalkozásnak kell elkészítenie.

A vállalkozások kialakított számviteli rendje és így számviteli politikája - az Szt. előírásainak maradéktalan betartása mellett is – igen eltérő lehet, így nem jó ötlet más vállalkozás számlarendjét egy az egyben átvinnünk.

A más cégtől átvett számlatükör, illetve számlarend egyik legriasztóbb példája, amivel munkám során találkoztam, az a betéti társaság volt, amelynek vezetője költségvetési intézménynél dolgozó könyvelő volt, és – szó szerint – egy az egyben átvette az általa könyvelt intézmény számlarendjét a vállalkozása számára. Így a Bt bizonylatain olyan kontír-számokkal találkoztam, amelyek a számlatükör szerint – például - „Központosított kifizetések lebonyolítási számla” (3611), vagy „Pénzeszközátadás, egyéb támogatás átvezetési számlája” (389) nevet viselték.

Amint látjuk, komoly szakmai munkáról van szó, nem olyan könnyű egy igazán jó – és cseppet sem mellékesen az Szt.-nek is mindenben eleget tevő – számlarendet, számlatükört elkészíteni. Ezzel a szakmabeliek természetesen tisztában vannak, de a vállalkozások vezetői általában nem. Így előfordul, hogy sokallják a szabályzatok elkészítéséért fizetendő összeget. Ahogy egy kft vezetője a számlatükörrel kapcsolatban ezt volt szíves megfogalmazni a könyvelőjének. „Mit van úgy oda, kigépelte egy kódlistát egy tankönyvből², ez nem olyan nagy cucc!”

Az alábbiakban tapasztalni fogjuk, hogy azért elég nagy „cucc”, de megéri a befektetett munkát. Egyrészt azért mert úgy is el kell készíteni és be kell tartani az Szt. előírásait, másrészt, ha jól csináljuk, később nagyon sok értékes munkaidőt takaríthatunk meg. (Ahogy Bíró Ica mondja biztatásként az egyik fitness DVD-jén egy kemény hátizom gyakorlat kapcsán: „ha már dolgozunk, érje meg!”)

Maga a Számviteli törvény egyetlen paragrafust szentel az egységes számlakeretnek, ez a 160.§.

Ebben csak a számlaosztályokra, azok tartalmára tér ki, de nem tartalmaz számlacsoport, illetve számla szerinti bontásokat, alszámlákat pedig pláne nem.

Kötelező jelleggel tehát csak az egyes számlaosztályok Szt. szerinti tartalmához kell alkalmazkodnunk, további bontásokhoz nem. Mégis azt tartom célszerűnek, ha nem akarjuk újból felfedezni a spanyolviaszt, hanem elfogadjuk azt, amit mások már elvégeztek, jelesül a PM ajánlotta számlatükört - általában. Ezen belül lesz mozgásterünk, egyrészt egyes számlák „összevonásában”, másrészt, ahol ez segíti a munkát alszámlákra bontásban, illetve a főkönyvi számlák elnevezésében – ahogyan azt Böröczkyné Verebélyi Zsuzsától is tanultuk (lásd az előző Hírlevélben). A PM által ajánlott tükör előnye az, hogy egyrészt már készen van, csak formálni kell, másrészt más vállalkozások is ezt alkalmazzák – jó esetben adaptálják. Így egy nyelvet beszélünk más cégekkel és ez kifejezetten jól jöhet, ha például egy tervezett befektetés miatt egy idegen cég főkönyvi kivonatán kell átrágnunk magunkat.

(Folytatás a következő Hírlevélben)

---

2 A „tankönyv” egy – a PM által ajánlott számlatükört is tartalmazó – számviteli kézikönyv volt.

EVA - kikerülhető a kapcsolt vállalkozások miatti dupla adó

Természetesen legális adókikerülésre gondolok.

Az EVA hatálya alá tartozók jól ismerik – és kellőképpen dühösek is emiatt – azt a szabályt, hogy a kapcsolt vállalkozás felé számlázott bevétel után dupla annyi evát kell fizetni, mint egyébként. Az EVA-törvény attól sem hatódik meg, ha az érintett vállalkozások kőkeményen az aktuális piaci árakat alkalmazzák, sőt, még hatósági árak alkalmazása estén is érvényes a kétszeres adó! (Tegyük hozzá, hogy az eva egy „kedvezményes” adózási mód, a kisvállalkozások „támogatása” céljából...)

A törvény szerint kapcsolt vállalkozás:

- az adózó és az a személy, amelyben az adózó – a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - közvetlenül vagy közvetve többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik,
- az adózó és az a személy, amely az adózóban – a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - közvetlenül vagy közvetve többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik,
- az adózó és más személy, ha harmadik személy – a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik,
- a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az előző pontokban meghatározott viszonyban áll, azzal, hogy
- többségi irányítást biztosító befolyásnak minősül az is, ha valamely személy jogosult a vezető tisztségviselők, felügyelő bizottsági tagok többségének kinevezésére vagy leváltására,
- a többségi irányítást biztosító befolyás meghatározásához a közeli hozzátartozók szavazati jogát együttesen kell figyelembe venni.

(A közeli hozzátartozó fogalmát a Ptk.685.§.b) pontja határozza meg: azaz közeli hozzátartozó a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha – és nevelt- gyermek, az örökbefogadó- , a mostoha- , és a nevelőszülő, a testvér.)

A kapcsolt vállalkozások közt számlázott összeget - akkor is ha valós és piaci értékű – kétszeresen kell az eva-alapba beleszámítani.

Annak azonban nincs törvényi akadály, hogy az ügylet egy „rendes” - azaz nem az EVA hatálya alá tartozó - adózó közvetítésével jöjjön létre. Ha például egy

szolgáltatást egy nem evás cég közvetíti a kapcsolt vállalkozások között, akkor az evás szolgáltató számára ez csak egyszeres eva-fizetést jelent.

A közvetített szolgáltatás fogalmát a Számviteli törvényben találjuk. Jellemzően az adóalany által, saját nevében vásárolt és harmadik személlyel (a megrendelővel és célszerűen írásban) kötött szerződés alapján, a szerződésben rögzített módon részben vagy egészben, de változatlan formában továbbértékesített (továbbszámlázott) szolgáltatás értéke a közvetített szolgáltatás. Azaz az adóalany vevője és egyben nyújtója is a szolgáltatásnak. Az általa vásárolt szolgáltatást részben vagy egészben úgy közvetíti, hogy a megrendelővel kötött szerződésből a közvetítés lehetősége, a számlából pedig a közvetítés ténye egyértelműen megállapítható.

A fenti trükk alkalmazásakor fontos figyelemmel lenni az alábbiakra.

Nem „alkalmas” közvetítőnek az a vállalkozás, amely az Áfa-törvény szerinti alanyi adómentességet választotta. Ne vállaljon közvetítést – sem evás cégnek, sem másnak - az a vállalkozás, amelynek nincs módja meggyőződni arról, hogy az általa közvetített szolgáltatás valós, nem fiktív ügylet.

Ekkor ugyanis a közvetítő számára fennáll annak veszélye, hogy nem valós (fiktív) számlát állít ki, ezért a befogadó nem számolhatja el költségként és - ha nem evás cég, akkor ez fontos következmény - az áfa-tartalmat sem vonhatja le. Ha a közvetítő számára bebizonyosodik, hogy az ügylet valós, akkor természetesen vállalhatja a közvetítést, de célszerű közvetítés költségeit (pl. adminisztráció) az árásban figyelembe vennie, továbbá a szerződésben a garanciális kötelezettségeket kizárni, így az ügylet kockázata a közvetítő számára minimalizálható.

A szerződésben, annak minden pontjában nagyon gondosan kell eljárni, kerüljük a „ráutaló magatartással” kapcsolatos megoldásokat, csak a szerződés pontos, írásban rögzített formája állja meg a helyét egy esetleges adóhatósági ellenőrzés során.

Más...

Ómama konyhájának ízeit idézi az alábbi recept, amelyre az Interneten³ leltem rá. A „ Legényhódító” nevű sütiről van szó. Nem tudom, hogy a nevéhez fűzött reményeket beváltja-e, de családom férfitagjainak - legénykoron innen és túl.- nagyon ízlett.

Szóval, 25 dkg cukrot 15 dkg zsírral, 2 egész tojással, 1 citrom reszelt héjával, ½ csomag Váncza-vanilincukorral (más márkájú is megteszi!), 50 dkg liszttel kevert 1 csomag Váncza-sütőporral (ez esetben is megteszi más márkájú) és annyi tejjel összegyúrunk, hogy lágyan nyújtható legyen. A tészta nagyobbik felét tepszi aljára tesszük és megkenjük a következő töltelékkel: 12 dkg őrölt, pörkölt mogyorót 12 dkg porcukorral, ½ citrom reszelt héjával, 2 egész tojással és 2 kanál morzsával elkeverünk. A töltelékre a maradék tésztát helyezzük egyenletes vastagra nyújtva. Tojással megkenjük, kevés tört mogyoróval megszórjuk és villával megszurkálva, lassú tűznél jól átsütjük. Sütés után vaníliás cukorral hintjük be és szeletekre vágjuk.

---

3 <http://free.x3hu/webcuki/vanrec.html>